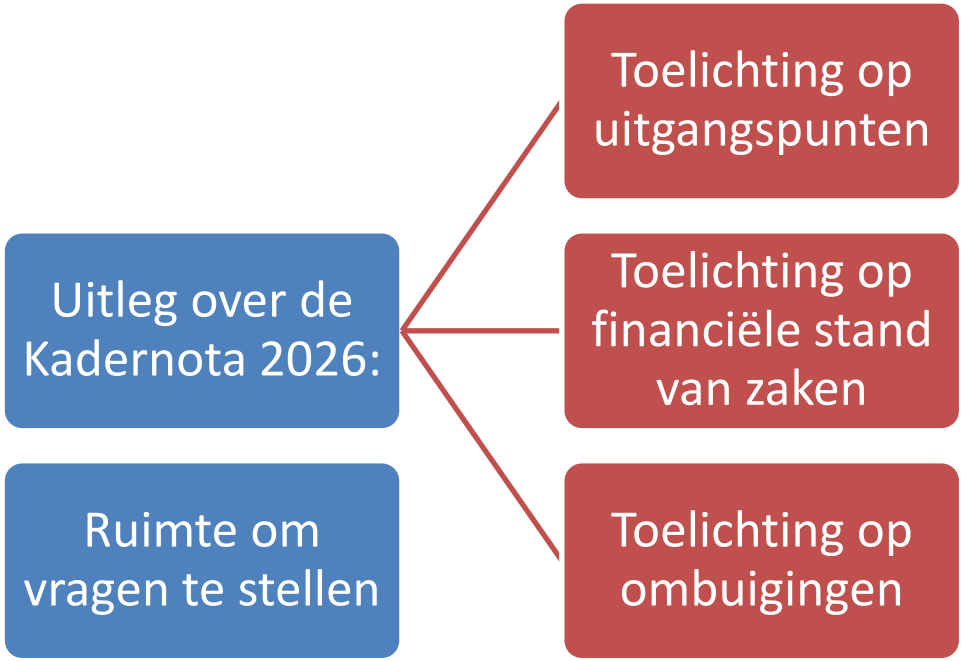
Kadernota 2026

Informatiebijeenkomst
Raad/College

3 juni 2025

Doel van deze avond

Proces tot nu toe

1. Motie Zorgvuldige besluitvorming Ombuigingen 2026-2028 (24-07-02.06M4)
2. Een eerste algemene informatieve bijeenkomst (14 november).
3. Drie verdiepingssessies:

- Fysiek Domein (Programma 1 en 2) (20 nov)
- Sociaal Domein (Programma 3, 4 en 5) (28 nov)
- Domein Dienstverlening (Programma 6,7,8) en Alg. dekkingsmiddelen (11 dec)

4. Communicatieplan gedeeld met de Raad (april 2025)
5. Voorjaarsnota Rijk (april 2025)

Uitgangspunten Kadernota

- We hanteren voor de dekking conform de afspraken in de begroting 2025 dat tekorten worden gedekt middels 30% lastenverzwaring en 70% ombuigingen
- Alle beleidsterreinen en programma’s dragen bij aan de oplossingen en we beogen een goede balans tussen de beleidsterreinen en programma’s
- Lastenverhogingen zien we niet als sluitstuk, maar als gelijkwaardige oplossing

Uitgangspunten Kadernota

- We gaan er vanuit dat de omvang van de begrotingsposten leidend is, dit resulteert in een verhouding van ombuigingen 60% sociaal domein, 25% fysiek domein en 15% domein dienstverlening
- Aanvullende wensen die leiden tot aanvullende structurele uitgaven worden nu niet gehonoreerd
- Al genomen raads- en collegebesluiten zijn niet onomkeerbaar
- De jaarschijf 2029 bieden we structureel sluitend aan; voor de tussenliggende jaren 2026 tot 2028 doen we zo nodig aanspraak op onze financiële reserves

Financieel perspectief

(bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Meerjarenperspectief na Voorjaarsnota	**-6.349**	**-6.055**	**-6.200**	**-5.837**
30% Lastenverzwaring				
Extra inkomsten OZB	774	1.274	1.525	1.525
Kostendekkendheid (bouw)leges	200	200	200	200
Kostendekkendheid marktgelden	16	16	16	16
Herinvoering leges evenementenvergunninge	10	10	10	10
	1.000	**1.500**	**1.751**	**1.751**
70% Ombuigingen per domein				
Domein Sociaal	1.381	1.749	1.999	2.451
Domein Fysiek	720	900	975	1.025
Domein Dienstverlening	398	557	617	617
	2.499	**3.206**	**3.591**	**4.093**
Incidentele dekking				
Vrijval kapitaallasten grote investeringsproje	1.000	1.000	1.000	-
Inzet algemene reserve	1.850	349	-	-
	2.850	**1.349**	**1.000**	**0**
Meerjarenperspectief Kadernota 2026	**0**	**0**	**142**	**7**
Incidentele lasten en baten	2.850	1.349	1.000	0
Structureel perspectief Kadernota 2026	**-2.850**	**-1.349**	**-858**	**7**

Incidentele dekking

Vertraging projecten levert vrijval van begrote kapitaallasten op (m.n. MFSC Elst en bouw nieuwe scholen)

Niet alle ombuigingen direct realiseerbaar in 2026, daarom inzet algemene reserve

Met inzet algemene reserve blijven we boven de weerstandsratio (algemene reserve/risico's) van 1,4

Weerstandsratio

	Per 1-1	Bedrag AR	Risicobedrag	Ratio
Saldo Algemene Reserve	2026	16.000.000	9.500.000	1,68
Inzet Algemene Reserve in 2026		-1.850.000		
Saldo Algemene Reserve	2027	14.150.000	9.500.000	1,49
Inzet Algemene Reserve in 2027		-349.000		
Saldo Algemene Reserve	2028	13.801.000	9.500.000	1,45
Inzet Algemene Reserve in 2028		141.000		
Saldo Algemene Reserve	2029	13.942.000	9.500.000	1,47

Suggesties raad

- Fysiek domein:

- Onderhoud openbare ruimte, versobering evenementen en recreatie en toerisme

- Sociaal domein:

- Verlagen zorgvragen, Kunst, cultuur en erfgoed

- Domein dienstverlening:

- Communicatie en dienstverlening, verbonden partijen

Ombuigingen Programma 1 en 2 (Fysiek Domein)

Nr. ombuiging	Omschrijving	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Effect 2029
1.04	Minder hondenuitlaatplekken	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
1.06	ODRA	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Subtotaal Programma 1 Duurzame en gezonde samenleving		**€ 65.000**	**€ 115.000**	**€ 115.000**	**€ 115.000**
2.02	Herinvoering leges evenementenvergunningen	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
2.05	Kostendekkend maken marktgelden	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
2.08	Verlagen onderhoudsniveau Openbare Ruimte	€ 50.000	€ 150.000	€ 200.000	€ 250.000
2.14	Stopzetten subsidie TVAN	€ 0	€ 20.000	€ 45.000	€ 45.000
2.21	Ambities en actualisatie IKP OR	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
2.22	Verkeersplannen per kern	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
2.43	MFSC Elst	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000
2.47	Niet toekennen inflatieclaim Onderhoud Openbare Ruimte	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
2.48	Overbetuwe Beweegt	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
2.51	kostendekkendheid (bouw)leges	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Subtotaal Programma 2. Leefbare en bereikbare samenleving		**€ 881.000**	**€ 1.011.000**	**€ 1.086.000**	**€ 1.136.000**

Ombuigingen Programma 1 en 2 (Fysiek Domein)

- Deel lastenverzwaring
  - Kostendekkendheid (bouw)leges en Marktgelden verhogen
  - Invoering leges voor commerciële evenementen
- Inrichting en onderhoud openbare ruimte
  - Geen compensatie prijsinflatie
  - Verlagen ambities integraal kwaliteitsplan openbare ruimte
  - Verlagen onderhoudskwaliteit (stapsgewijs)
  - Van 2 verkeersplannen per jaar naar 1 per jaar
  - Verminderen aantal honden uitlaatplaatsen
- Subsidie voor regionaal bureau voor toerisme stoppen
- Verminderen aantal milieucontroles door de Omgevingsdienst
- Verminderen sportieve activiteiten door Overbetuwe Beweegt

Ombuigingen programma 3,4 en 5 (Sociaal Domein)

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Effect 2029
Programma 3	3.01	Uitvoeren veranderaanpak Participatiecultuur	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Programma 3	3.05	Versterken inzet participatiecultuur (onderdeel van 7.2	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Subtotaal Programma 3. Participatiecultuur			**€ 80.000**	**€ 80.000**	**€ 80.000**	**€ 80.000**
Programma 4	4.02	Maatregelen verlagen zorgvragen Wmo en Jeugd	€ 500.000	€ 750.000	€ 1.000.000	€ 1.452.000
Programma 4	4.08	Innovatiebudget	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000	€ 70.000
Programma 4	4.13	Communicatiebudget STO	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Programma 4	4.21	Lokaal maatwerk jeugdgezondheidszorg (JGZ)	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Programma 4	4.32	Interventieteam	€ 101.000	€ 101.000	€ 101.000	€ 101.000
Programma 4	4.35	Valpreventie	€ 0	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Subtotaal Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving			**€ 806.000**	**€ 1.131.000**	**€ 1.381.000**	**€ 1.833.000**
Programma 5.	5.11	Extra screening logopedie	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Programma 5.	5.16	Schuldhulpverlening	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Programma 5.	5.19	Erfgoed	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 5.	5.20	Muziekonderwijs	€ 0	€ 33.000	€ 33.000	€ 33.000
Programma 5.	5.25	Uitstroom parttime werkenden	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 5.	5.28	Armoedebeleid	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Subtotaal Programma 5. Werkende en lerende samenleving			**€ 495.000**	**€ 538.000**	**€ 538.000**	**€ 538.000**

Ombuigingen programma 3, 4 en 5 (Sociaal Domein)

- Grootste ombuiging betreft terugdringen zorgvragen (m.n. Wmo en Jeugd) en continuering van eerder ingezet beleid
- Nieuw armoedebeleid levert verwachte besparing op
- Landelijk beleid wordt niet gecontinueerd zonder landelijke middelen (b.v. valpreventie en schuldhulpverlening)
- Preventie zoveel mogelijk ontzien
- Meer zelf aan het stuur, minder inhuur en inzet externe partijen

Ombuigingen Programma 7 en 8 (Domein dienstverlening)

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Effect 2029
Programma 7	7.08	Toekomstbestendige dienstverlening	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Programma 7	7.10	ICT-projectenbudget	€ 47.000	€ 47.000	€ 47.000	€ 47.000
Programma 7	7.19	P-budget: max van de schaal	€ 98.000	€ 98.000	€ 98.000	€ 98.000
Programma 7	7.23	Heroverwegen Gratificaties en Boter bij de vis	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Programma 7	7.24	Deelname risicobeheerfonds VNG	€ 0	€ 0	€ 60.000	€ 60.000
Programma 7	7.25	P-budget: afromen opleidingsbudget	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000	€ 28.000
Programma 7	7.27	ICT eenmalige lasten	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 7	7.28	Informatieveiligheid	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Subtotaal Programma 7. Financiën en bedrijfsvoering			**€ 258.000**	**€ 258.000**	**€ 318.000**	**€ 318.000**
Programma 8	8.02	The Economic Board	€ 0	€ 49.000	€ 49.000	€ 49.000
Programma 8	8.04	Bijdrage GR-en	€ 140.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Subtotaal Programma 8. Algemeen bestuur en regionale samenwerking			**€ 140.000**	**€ 299.000**	**€ 299.000**	**€ 299.000**

Ombuigingen Programma 7 en 8 (Domein Dienstverlening)

- Minder budget voor (doorontwikkeling) dienstverlening en bedrijfsvoering
- Besparing op personeelskosten
  - Verlagen budgetten opleidingen en gratificaties
  - Anders begroten van personeelslasten (niet meer op max van de schaal)
- Besparing op verzekeringslasten door deelname aan VNG fonds
- Geen deelname meer aan The Economic Board
- Minder bijdrage aan GR-en door besparingen

Ombuigingen lastenverzwaring

A.02	OZB opbrengst woningen en niet-woningen verhogen	€ 774.000	€ 1.274.000	€ 1.525.000	€ 1.525.000
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien		**€ 774.000**	**€ 1.274.000**	**€ 1.525.000**	**€ 1.525.000**

Ombuigingen lastenverzwaring

Het merendeel van de lastenverzwaring bestaat uit verhoging van de OnroerendeZaakBelasting (OZB)

De OZB wordt stapsgewijs verhoogd – bovenop de reguliere inflatie:

In 2026 stijgt de OZB met 7,3%

In 2027 met 4,4%

In 2028 met 2,1%

Uiteindelijk brengt dit vanaf 2028 ongeveer € 1,5 miljoen op

Met deze stijging blijven we onder het landelijke gemiddelde van de hoogte van de OZB

Vragen?